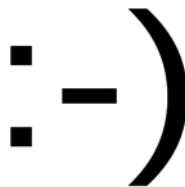

Emoji-to-emoji

door Carianne Kasten en Fanni van Andel

Emoticons, onze digitale gezichtsuitdrukkingen, bestaan al sinds de uitvinding van de typemachine. Intussen zijn ze alleen niet meer opgebouwd uit punten, komma's en haakjes, maar is er een uitgebreide collectie aan gele (en sinds kort ook andersgekleurde) gezichtjes te vinden op iedere smartphone. Ook kunnen ze niet meer alleen blij of boos kijken: opgelucht, uitgekookt, gierig, het lijkt alsof deze gezichtjes nog meer kunnen uitdrukken dan wij zelf. Maar de vraag is of emoji-to-emoji hetzelfde effect heeft als een conversatie face-to-face?

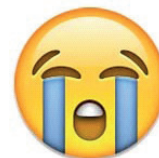
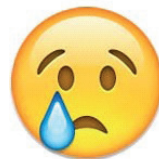

Als je in gesprek bent met iemand, kun je uit zijn gezicht opmaken welke emoties die persoon ervaart. Met een gezichtsuitdrukking kun je dingen die je zegt accentueren. Zo kan een gesprekspartner uit de manier waarop jij kijkt, afleiden of je een serieuze of een juist meer ironische bedoeling hebt. Hierdoor worden onze bedoelingen met behulp van gelaatstrekken eenvoudiger duidelijk gemaakt dan het geval zou zijn bij het overbrengen van enkel woorden. Volgens psychologisch onderzoek gaat zelfs maar zeven procent van de communicatie om woorden, en de rest om intonatie en lichaamstaal (Mehrabian, 1981).

Online kun je echter niet de emotie van iemands gezicht aflezen; je bent beperkt tot woorden. Toch is het mogelijk om een gevoel over te brengen. Om verdriet duidelijk te maken, kun je bijvoorbeeld je schrijfstijl aanpassen: kortere zinnen, droevige woorden behoren tot de mogelijkheden, maar je kunt ook expliciet emoties verwoorden: 'Ik heb veel verdriet aan het overlijden van mijn oma'. Maar het makkelijkste is natuurlijk het gebruik van een emoticon.

In één oogopslag kan worden waargenomen welke emotie wordt ervaren. Hierdoor kunnen emoticons bijdragen aan het duidelijker interpreteren van een zin. Ze kunnen dus

worden gebruikt voor het uiten van emoties, maar ook om een boodschap kracht bij te zetten. Zo kan de manier waarop een zin overkomt geheel veranderd worden door het toevoegen van een emoticon, een lachende smiley maakt het bericht meteen positief. Het weglaten van een emoticon op een plaats waar hij wel 'hoort', kan als onaardig beschouwd worden.

Uit verschillende onderzoeken blijkt dat de uiting van emoties per cultuur enigszins kan variëren. Wordt dit probleem verholpen door gebruik van emoticons? Helaas niet, daarvoor is de collectie emoji's te groot: wie, als hij in de rouw is, zijn hoofd zwiingend zou afwenden gebruikt hier de passende emoji voor, en wie tranen met tuiten huilt, kiest de emoji die dit uitbeeldt. Maar bij gebruik van de 'ouderwetse' toetsenbord-gezichtjes wordt dit communicatieprobleem wel opgelost: door de geringe keuze zullen mensen in het bovengenoemde geval vaak eenvoudigweg de verdrietige smiley sturen.

Voor mensen met ASS (autisme spectrum syndroom) zijn emoticons vaak ook erg fijn: emoticons zijn voor hen veel eenvoudiger te begrijpen dan iemands gezichtsuitdrukkingen in een gesprek. Iedereen kijkt namelijk een beetje verschillend 'verdrietig' of 'verrast' etc., maar emoticons zijn concreter (Kisjes en Mijland, 2011).

Toch blijft er enige onzekerheid: er kan nog steeds worden getwist over de interpretatie en ook weet je niet met zekerheid of de boodschap oprecht bedoeld is. Bij een "echt" gesprek worden de bedoeling en oprechtheid verduidelijkt door de

intonatie en overige lichaamstaal, wat online vooralsnog niet over te brengen is.

Online chatten bereikt dus vooralsnog niet het communicatieve niveau van een face-to-face gesprek, maar het komt wel dicht in de buurt. En al die gezichtjes maken je bericht in ieder geval wat gezelliger en persoonlijker.

Referenties

- Mehrabian A. (1981). "Silent Messages" -- A Wealth of Information About Nonverbal Communication (Body Language). Via: <http://www.kaaj.com>
HYPERLINK "<http://www.kaaj.com/psych/smorder.html>"m/psych/smorder.html
- Abbink C. (2012) "Autisme en het delen van informatie op internet". Via: [http://www.autismebegeleiding.nl/autisme/images/stories/pdf-map/CA.AU06-02\[1\].pdf](http://www.autismebegeleiding.nl/autisme/images/stories/pdf-map/CA.AU06-02[1].pdf)
- H. & Mijland, E. (2011). Gamen en autisme. Middelbeers: Uitgeverij InnoDoks